

Veiledning i journalføring for elektrostudenter

Norsk versjon

Morten Pedersen

29. mars 2017

Fakultet for teknologiske, naturvitenskap og maritime fag

Instruks	Utarbeidet av:	Godkjent:	Dato:	Utgave nr.:	Side:	Av:
	Morten Pedersen		29.03.17	1	2	10

Innledning

Hensikten med dette dokumentet er å gi elektrostudenter ved Høgskolen i Sørøst-Norge, Fakultet for teknologiske fag, hjelp til å skrive en labjournal som dokumenterer arbeidet som er utført på en slik måte at arbeidet kan gjentas på et senere tidspunkt, uten å ha oppgaveteksten, for å verifisere resultatet.

Fakultet for teknologiske, naturvitenskap og maritime fag

Instruks	Utarbeidet av:	Godkjent:	Dato:	Utgave nr.:	Side:	Av:
	Morten Pedersen		29.03.17	1	3	10

Forberedelse før labøvingen

Følgende dokumenter skal være utarbeidet før oppmøte på laboratoriet:

- Koblingskjemaer hvis det er relevant for oppgaven
- Tabeller for notering av målinger (hvis relevant)
- Ferdig utfylt Sikker jobb-analyse (SJA) hvis oppgaven krever det.

SJA-skjemaet kan lastes ned fra Fronterrommet *Information: IA and EK*.

NB! Skriv ut oppgaveteksten før labøvingen begynner og ta den med på lab'en.

Gjennomføring av labøvingen

NB! Husk å ha med sikkerhetskort til høgspenningslaboratoriet

Under gjennomføringen av labøvingen skal følgende noteres for senere innføring i journalen:

- Navn og evt. identifikasjonsnummer på utstyret som brukes
- Hvordan utstyr er koplet opp og stilt inn før målingene utføres
- Evt. avvik fra oppgaveteksten
- Evt. uventede observasjoner

Fakultet for teknologiske, naturvitenskap og maritime fag

Instruks	Utarbeidet av:	Godkjent:	Dato:	Utgave nr.:	Side:	Av:
	Morten Pedersen		29.03.17	1	4	10

Arbeid etter labøvingen

Når labøvingen er utført skal det skrives labjournal. Denne skal bygges opp på følgende måte:

<u>Standard journalforside</u> Denne finnes i Fronterrommet <i>Information: IA and EK.</i>
<u>Formål med øvingen</u> Formålet beskrives med en kort og klar målformulering, maksimalt 50 ord.
<u>Utførelse og oppkobling med koblingskjema</u> Her beskrives hva som ble koplet opp og hvordan forsøkene ble utført. Skriv i preteritum, ikke kopier oppgaveteksten som gjerne står i imperfektum.
<u>Resultater med tabeller og figurer</u> Resultater føres i tabellform på en slik måte at målte og beregnede verdier enkelt kan sammenliknes. Vurder antall gjeldende siffer og desimaler. Husk benevnelse med enheter i tabeller og grafer. Før opp relevante formler. Figurer, tabeller, grafer, etc. skal ha nummer og tekst (se nedenfor).
<u>Drøfting av resultatet</u> Momenter som er viktige å drøfte er: <ul style="list-style-type: none">
• Ulike praktiske problemstillinger som oppsto underveis
• Vurdering av usikkerheten i resultatene
• Spesielle observasjoner, osv.
• Det er også viktig å få med hvilke konklusjoner som kan trekkes på basis av resultatene, men ikke påstå mer enn det er dekning for.
<u>Vedlegg</u> Hvis krav: vedlagt SJA NB! Koblingskjemaer og tabeller inngår i journalen og skal ikke være vedlegg

- Laboratoriejournalen leveres i emnets Fronter-rom på pdf-format.
- Sett filnavnet til «Labjournal X gruppe Y» hvor X er navnet på oppgaven og Y er gruppenummeret.
- Det skal være sidenummerering
- Innleveringsfrist er normalt ei uke etter at labøvingen er gjennomført hvis ikke annet er avtalt.

Fakultet for teknologiske, naturvitenskap og maritime fag

Instruks	Utarbeidet av:	Godkjent:	Dato:	Utgave nr.:	Side:	Av:
	Morten Pedersen		29.03.17	1	5	10

Øvrig informasjon

Fravær:

- Ved sykdom gis laboratorieansvarlig beskjed før oppstart og egenmelding i etterkant. Egenmeldingsskjema finnes i Fronterrommet *Information: IA and EK*.
- Hvis laboratorieansvarlig ikke informeres før oppstart må legeattest fremlegges i etterkant.

Fakultet for teknologiske, naturvitenskap og maritime fag

Instruks	Utarbeidet av:	Godkjent:	Dato:	Utgave nr.:	Side:	Av:
	Morten Pedersen		29.03.17	1	6	10

Kriterier for bedømming av journalen

Forberedelsen innebærer:

- En grundig gjennomgang av oppgavetekst og tilhørende teori (lest og forstått)
- Klargjøring av tabeller, koblingsskjemaskjemaer og evt. beregninger
- Å ha ferdig utfylt SJA der det kreves

Gjennomføring må vise:

- At organiseringen av oppgaven er tenkt gjennom
- Evne til å møte opp til avtalt eller oppgitt tidspunkt
- En aktiv, ryddig og strukturert innsats
- En god holdning til sikkerhet og vilje til å følge skolens retningslinjer

Formell og faglig vurdering av innhold i journal

Grunnleggende informasjon som må være med:

- Navn og studentnummer på alle kandidater som gjennomfører
- Sted, dato og underskrift
- Tittel på journal

Komplett utstyrliste

Formål med øvelsen

Under beskrivelse av utførelse blir dette viktig:

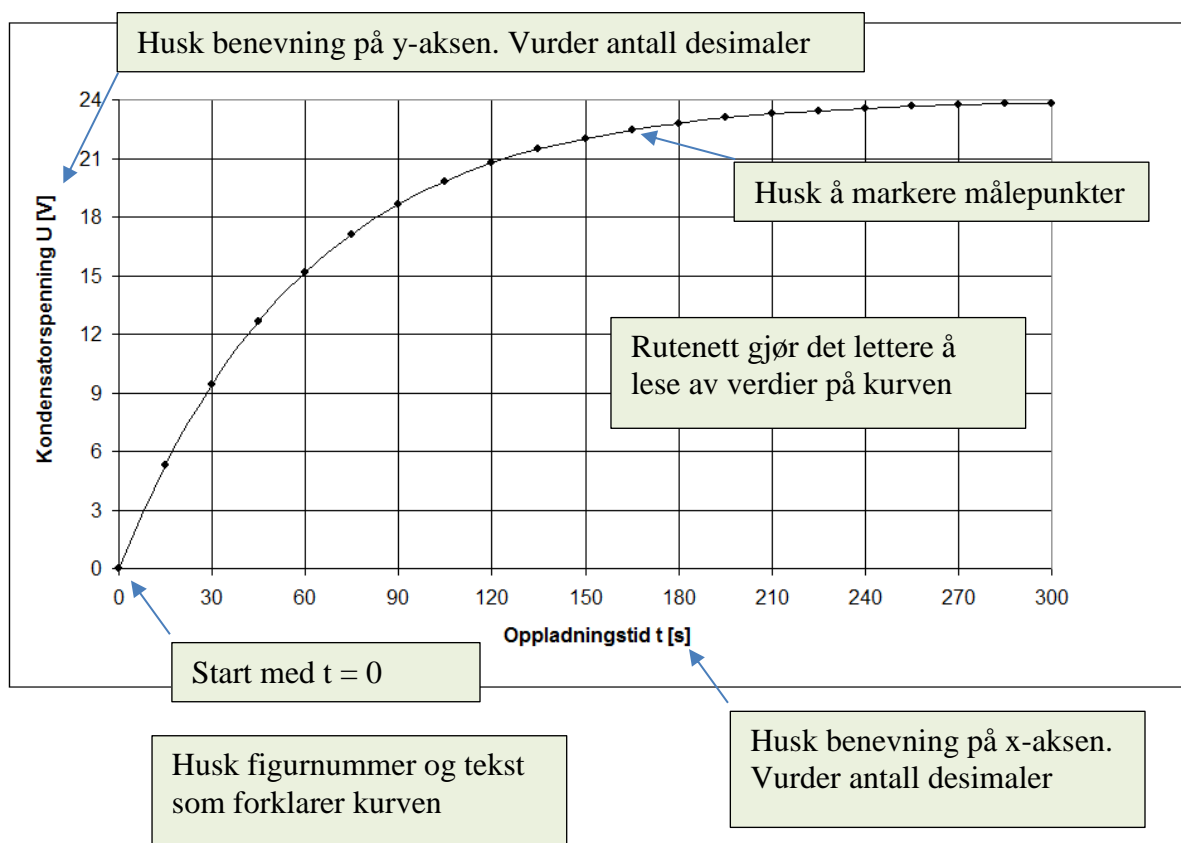
- Nummerering av tabell, figurtekst og henvisning i teksten
- Vise fagforståelse, uttrykke seg faglig korrekt og ha riktige benevnelser
- Utføre målinger og notere ned relevante måleresultater
- Registrere og kort vurdere avvik mellom målte og forventede/beregnete verdier
- Sørge for at evt. viktige observasjoner BLIR registrert

Håndskrevet journal skal være leselig

Fakultet for teknologiske, naturvitenskap og maritime fag

Instrukser	Utarbeidet av:	Godkjent:	Dato:	Utgave nr.:	Side:	Av:
	Morten Pedersen		29.03.17	1	7	10

Eksempel på hvordan en graf skal se ut

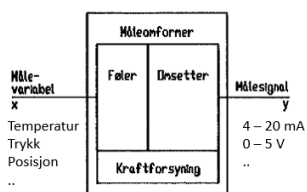

Instruks	Utarbeidet av:	Godkjent:	Dato:	Utgave nr.:	Side:	Av:
	Morten Pedersen		29.03.17	1	8	10

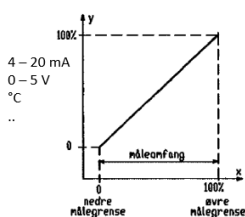
Vedlegg: Måleusikkerhet

Begreper

Måleomformer - Transmitter

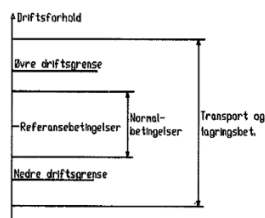
Figur 2.1: Måleomformerprinsipp.

Figur 2.3: Signalområde.

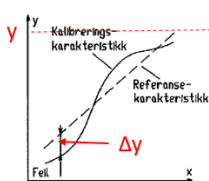
- Nedre målegrense
- Øvre målegrense
- Måleområde (range)
- Måleomfang (span)
- Laveste målegrense
- Høyeste målegrense
- Overrange og overrange limit
- En- og toveis nullpunkt
- Undertrykt- og hevet nullpunkt

Driftsbetingelser

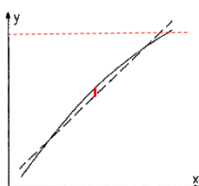
Figur 2.5: Driftsforhold.

Referanse- og kalibreringskarakteristikker

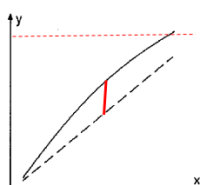

Figur 2.7: Referanse- og kalibreringskarakteristikk.

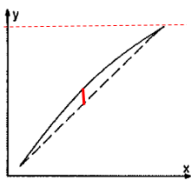
$$y = ax + b$$

Figur 2.9: Uavhengig referanse-karakteristikk.

Figur 2.8: Absolutt referanse-karakteristikk.

Figur 2.10: Endepunktsbasert referanse-karakteristikk.

Ligningen for en referanse-karakteristikk kan være:

$$y = ax + b$$

$$Nøyaktighet = \frac{\Delta y}{y} \cdot 100\%$$

Fakultet for teknologiske, naturvitenskap og maritime fag

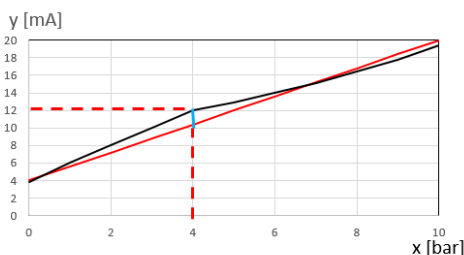
Instruks	Utarbeidet av:	Godkjent:	Dato:	Utgave nr.:	Side:	Av:
	Morten Pedersen		29.03.17	1	9	10

Eksempel - nøyaktighet

Målevariabel (x): 0 – 10 bar → Trykktransmitter → Målesignal (y): 4 – 20 mA

- Referansekarakteristikk, absolutt → $y = ax + b$ [0, 4] og [10, 20] → $y = 1,6x + 4$
- Kalibreringskarakteristikk

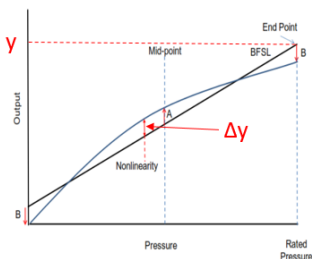
x[bar]	Kal.kar. [mA]	Ref.kar. [mA]
0	3,8	4
1	6	5,6
2	8	7,2
3	10	8,8
4	12	10,4
5	12,9	12
6	14	13,6
7	15,1	15,2
8	16,4	16,8
9	17,8	18,4
10	19,4	20

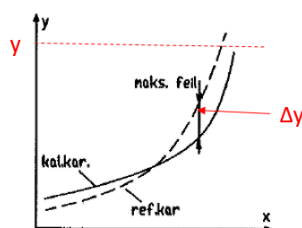
Størst avvik ved $x = 4$ bar: $\Delta y = 12 - 10,4 = 1,6$ mA

Nøyaktighet: Prosent av øvre målegrense (FS): $\frac{1,6}{20} \cdot 100\% = 8\%$
 Prosent av span: $\frac{1,6}{20-4} \cdot 100\% = 16\%$
 Prosent av indikert verdi: $\frac{1,6}{12} \cdot 100\% = 13,3\%$

Linearitet og konformitet

Linearitet: $\frac{\Delta y}{y} \cdot 100\%$

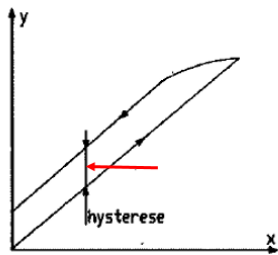
Figur 2.12: Konformitetsfeil.

Konformitet: $\frac{\Delta y}{y} \cdot 100\%$

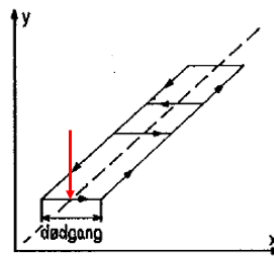
Fakultet for teknologiske, naturvitenskap og maritime fag

Instrukser	Utarbeidet av:	Godkjent:	Dato:	Utgave nr.:	Side:	Av:
	Morten Pedersen		29.03.17	1	10	10

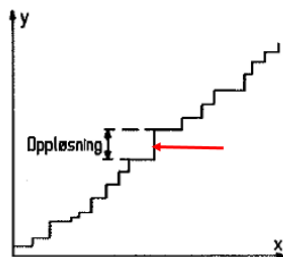
Andre egenskaper

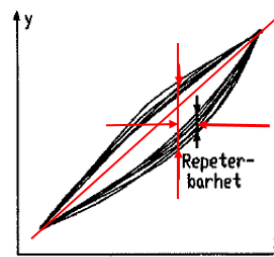
Figur 2.13: Hysteresis.

Figur 2.15: Dødgang.

Figur 2.18: Oppløsning.

Figur 2.19: Repeterbarhet.

Se også denne lenka: <http://www2.phy.ilstu.edu/~wenning/slh/>